

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/16503
Karar No. 2023/10180
Tarihi: 03.07.2023

- ÜCRETİN YABANCI PARA OLARAK KARARLAŞTIRILMIŞ OLMASI
- YABANCI PARA OLARAK KARARLAŞTIRILAN ÜCRETİN ÖDENMEMESİ HALİNDE İŞÇİNİN YABANCI PARA VEYA TÜRK PARASI OLARAK İSTEME KONUSUNDA SEÇİMLİK HAKKININ BULUNDUĞU
- PARA BİRİMİ KONUSUNDA TERCİH HAKKININ DAVA DİLEKÇESİ İLE KULLANILMASININ GEREKTİĞİ
- DAVA DİLEKÇESİNDE ÜCRETİN TÜRK PARASI OLARAK ÖDENMESİNİ İSTEYEN DAVACININ ISLAH YOLUYLA BU TERCİHİNİ DEĞİŞTİREMEYECEĞİ

ÖZETİ: 6098 sayılı Kanun'un 99 uncu maddesi uyarınca; borç ülke parası dışında başka bir para birimiyle belirlenmiş ise borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklı, bu alacağının aynen veya vade ya da fiilî ödeme günündeki rayiç üzerinden ülke parası ile ödenmesini isteyebilir. Dolayısıyla, borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklıya tanınan seçimlik bir hak söz konusu olup hakkın kullanılması bozucu yenilik doğurucu nitelikte olduğundan talep hakkını kullanan alacaklının artık bu tercihinden dönmesi mümkün değildir.

Somut uyuşmazlıkta; dava konusu fazla çalışma ücreti alacağının ödenmemesi üzerine davacı taraf dava dilekçesiyle tercih hakkını kullanmış ve dava konusu fazla çalışma ücreti alacağının TL üzerinden

ödenmesini istemiştir. Her ne kadar davacı taraf, 05.03.2019 tarihli ıslah dilekçesi ile fazla çalışma ücreti alacağına tamamını USD olarak arttırmış ise de ıslahın USD üzerinden yapılması, dava dilekçesindeki tercihten dönülmesi mümkün olmadığından geçerli değildir. Davacının dava dilekçesiyle tercih hakkını kullandığı, dava konusu fazla çalışma ücreti alacağını TL üzerinden ödenmesini istediği ve bu talebe değer verilmesi gerektiği gözetilmeden söz konusu alacağın USD üzerinden hüküm altına alınması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraf vekillerince istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince taraf başvurularının kabulü ile İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi.

Davalı vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması istenilmiş ise de 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince duruşma isteğinin miktardan reddine ve incelemenin dosya üzerinden yapılmasına karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı Şirketin Türkmenistan'daki uluslararası havalimanı projesinde topoğraf olarak iki yılı aşkın süre çalıştırıldığını, aylık ücretinin net 2.750,00 Amerikan doları (USD) olduğunu, iş sözleşmesinin 25.07.2016 tarihinde işveren tarafından feshedildiğini, işyerinde fazla çalışma yapıldığını, iki haftada bir hafta tatili kullandırıldığını, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde işverence çalıştırılmaya devam edildiğini ileri sürerek bakiye kıdem ve ihbar tazminatı, fazla çalışma ücreti ile yıllık izin ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının 05.06.2014 - 25.07.2016 tarihleri arasında topoğraf olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin geçerli nedenle feshedildiğini, davacının tüm hak edişlerinin ödendiğini, davacının son ücretinin 1.528,00 USD

olduğunu, ücretine fazla çalışmalarının da dâhil olduğunu, iddia edilen çalışma saatlerinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, davacıya banka aracılığıyla kıdem ve ihbar tazminatı ile yıllık izin ücreti alacaklarının ödendiğini ileri sürerek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının davalı Şirkete ait işyerinde 05.06.2014 - 25.07.2016 tarihleri arasında çalıştığı, davacının son dönem ücretinin net 8.364,67 TL olduğu, iş sözleşmesinin işverence feshedildiği, işverence yapılan ödemeler dikkate alındığında kıdem tazminatının ve yıllık izin ücreti alacağının eksiksiz şekilde ödendiği anlaşılma ile birlikte bakiye ihbar tazminatı bulunduğu, davacının tanık beyanları uyarınca işyerinde haftalık 12 saat fazla çalışma yaptığını ispatladığı, ancak bu çalışmanın karşılığının ödendiğinin işverence ispatlanmadığı gerekçesiyle davacının kıdem tazminatı ve yıllık izin ücreti alacaklarının reddine; fazla çalışma ücreti ile ihbar tazminatı ücreti alacaklarının kabulüne dair davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuşlardır.

B. İstinaf Sebepleri

1. Davacı vekili; fazla çalışma ücretinin hatalı hesaplandığını, İlk Derece Mahkemesince fazla çalışma ücreti ve ihbar tazminatına hükmedilirken iki farklı bilirkişi raporunu esas almış ise de bunun gerekçesini açıklamadığını, raporda çelişen tespitler bulunduğunu, davacının ayda sadece iki pazar izin kullanmasına rağmen fazla çalışma süresi olarak tespit edilen 12 saat içerisinde müvekkilinin çalıştığı pazar günlerinin dâhil edilmediğini, ıslah dilekçesinde alacakların USD cinsinden hükme bağlanması talep edilmişse de Mahkemece bu hususun dikkate alınmadığını, bu nedenle kıdem tazminatına da hükmedilmesi gerekirken kıdem tazminatının reddine karar verilmesinin hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek istinaf yoluna başvurmuştur.

2. Davalı vekili; ücret miktarının hatalı tespit edildiğini, yurt dışı çalışmalarında net ücret brüt ücrete eşit olduğundan bakiye ihbar tazminatına hükmedilmesinin hatalı olduğunu, davacı tarafından fazla çalışmaya ilişkin yazılı delil sunulmadığını, ara dinlenme sürelerinin hatalı değerlendirildiğini, fazla çalışma ücreti hesaplanırken hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil günleri ile davacının izinde olduğu günlerin dışlanmadığını, davacı ile birebir çalışması olmayan, çalışma süreleri aynı olmayan ve davalıya karşı davası bulunan tanık beyanlarının hükme esas alınmasının hatalı olduğunu, fazla çalışma ücretinden yapılan indirim oranının yetersiz olduğunu ileri sürerek davanın reddi istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının ücretinin net 2.750,00 USD olduğuna dair dosyada herhangi bir delil bulunmadığından davacının ücretinin banka ödemeleri dikkate alınarak net 2.050,00 USD olduğunun kabulü gerektiği, davacı tanıklarının davalıya karşı davalarının bulunduğu, bunun dışında dosyada çalışma saatlerini destekleyici yan delillerin bulunmadığı dikkate alındığında davalı tanık beyanına göre davacının haftalık 9 saat fazla çalışma yaptığı kabulünün dosya kapsamına uygun düşeceği, davacı vekilinin ıslah dilekçesinde alacaklarını USD cinsinden hükme bağlanmasını talep ettiği ancak Mahkemece bu yönde karar verilmesi gerekirken Türk lirası (TL) üzerinden hüküm kurulmasının hatalı olduğu gerekçesiyle taraf vekillerinin istinaf başvurularının kısmen kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına ve kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, yıllık izin ücreti alacaklarının reddine; fazla çalışma ücreti alacağının ise kısmen kabulüne dair davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; davacının mutad işyerinin Türkmenistan olduğunu, taraflar arasında imzalanan sözleşme ve 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un hükümleri çerçevesinde somut olayda Türkmenistan hukuku uygulanması gerekirken bu hususun göz ardı edilerek karar verilmesinin hatalı olduğunu, ücret miktarının hatalı tespit edildiğini, davacının fazla çalışmalarının da her ay ücreti ile ödendiğini, daha fazlasına hak kazandığının ispatının yazılı belge ile mümkün olabileceğini, iddia edilen çalışma saatlerinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, alacağa uygulanan indirim oranının yetersiz olduğunu ileri sürerek Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozulması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, davacının ücretinin miktarı ile fazla çalışma ücreti alacağına ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Kanun'un 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 32 nci ve 41 nci maddeleri, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 99 uncu maddesi.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. 6098 sayılı Kanun'un 99 uncu maddesi uyarınca; borç ülke parası dışında başka bir para birimiyle belirlenmiş ise borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklı, bu alacağının aynen veya vade ya da fiili ödeme günündeki rayiç üzerinden ülke parası ile ödenmesini isteyebilir. Dolayısıyla, borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklıya tanınan seçimlik bir hak söz konusu olup hakkın kullanılması bozucu yenilik doğurucu nitelikte olduğundan talep hakkını kullanan alacaklının artık bu tercihinden dönmesi mümkün değildir.

3. Somut uyuşmazlıkta; dava konusu fazla çalışma ücreti alacağının ödenmemesi üzerine davacı taraf dava dilekçesiyle tercih hakkını kullanmış ve dava konusu fazla çalışma ücreti alacağının TL üzerinden ödenmesini istemiştir. Her ne kadar davacı taraf, 05.03.2019 tarihli ıslah dilekçesi ile fazla çalışma ücreti alacağının tamamını USD olarak arttırmış ise de ıslahın USD üzerinden yapılması, dava dilekçesindeki tercihten dönülmesi mümkün olmadığından geçerli değildir. Davacının dava dilekçesiyle tercih hakkını kullandığı, dava konusu fazla çalışma ücreti alacağını TL üzerinden ödenmesini istediği ve bu talebe değer verilmesi gerektiği gözlemlenmeden söz konusu alacağın USD üzerinden hüküm altına alınması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULMASINA,
Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,
Dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,
03.07.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.